

INSTRUKCJA POBIERANIA PRÓBEK WODY DO BADAŃ FIZYKOCHEMICZNYCH I MIKROBIOLOGICZNYCH DLA KLIENTA

UWAGI OGÓLNE:

Próbka powinna być pobrana przez Zleceniodawcę wg poniższych wskazówek. W przypadku, gdy Zleceniodawca pobiera i dostarcza próbki do badań, Dział Laboratorium nie ponosi odpowiedzialności za transport, metodę pobrania i czystość pojemników. Odpowiednia adnotacja znajduje się w sprawozdaniu z badań oraz w protokole pobrania próbki.

Próbki należy dostarczyć do Laboratorium po uprzednim uzgodnieniu z Kierownikiem Laboratorium.

- ✓ Pojemniki do pobrania próbek powinny być czyste (sterylne), oraz odpowiednio dobrane do zlecanych parametrów. Informacje szczegółowe zawiera tabela (pod Instrukcją).
- ✓ Kolejność pobierania próbek pobieranych z tego samego miejsca:
 - w pierwszej kolejności pobieramy próbki do badań fizykochemicznych,
 - następnie do badań mikrobiologicznych po odpowiednim przygotowaniu punktu poboru.
- ✓ Przygotowujemy punkt poboru. Szczegółowe informacje znajdują się poniżej.
- ✓ Pobrane próbki należy dostarczyć do laboratorium w możliwie najkrótszym czasie nie dłuższym niż 4 godziny od chwili pobrania (prosimy o zapisanie godziny pobrania próbki). W przypadku zlecenia badania chloru wolnego próbę należy dostarczyć do dwóch godzin.
- ✓ Próbki przechowujemy i transportujemy w warunkach chłodniczych np. w torbie chłodniczej. Optymalna temp. to $5\pm 3^{\circ}\text{C}$.
- ✓ Należy zachować środki ostrożności aby nie zanieczyścić zewnętrznych ścian pojemników z próbkami, szczególnie szyjek i korków, zarówno podczas pobierania jak i transportu (np. podczas pobierania nie dotykać kurka/zaworu).
- ✓ Próbki zabezpieczamy przed uszkodzeniem lub rozlaniem.
- ✓ Pojemniki należy opisać, oznakować, podajemy datę i godzinę pobrania próbki oraz dokładne miejsce/punkt poboru próbki w celu jej identyfikacji w Dziale Laboratorium.
- ✓ Pojemniki do poboru dostępne są w Dziale Laboratorium (dopuszczalne jest pobranie próbek do badań fizykochemicznych do butelek typu PET po wodzie mineralnej).

1. Sposób pobierania próbek wody do badań fizykochemicznych

- 1.1. Próbkę wody pobieramy do pojemnika z tworzywa sztucznego/szklą o pojemności min. 1,5 litr (pojemność uzależniona od ilości oznaczeń).
- 1.2. Przygotowanie miejsca poboru i sposób pobierania próbki:
 - Zdejmujemy z kurka/zaworu urządzenia przeciwwzrostkowe.
 - Wylot kurka/zaworu bezpośrednio przez pobranie należy dokładnie umyć wodą i wytrzeć czystym ręcznikiem papierowym.
 - Kurek/zawór otwieramy i spuszcza wodę – stabilizację składu wody uzyskuje się po 3-5 minutach spuszczenia. Próbki do oznaczania metali m.in.(Zn, Cu, Pb, Ni, Cd, Cr) należy pobierać bez uprzedniego spuszczenia wody.
 - Pojemnik przepłukać pobieraną próbą, następnie wodę pobieramy tak, aby zminimalizować natlenianie wody – wylot butelki zbliżamy do kurka, woda powinna wypływać z kranu/zaworu wolnym, równym strumieniem.
 - Pojemnik napełniamy powolnym strumieniem wody bez pęcherzyków powietrza do tzw. „przelania”.
 - Po napełnieniu butelkę natychmiast zamykamy.

2. Sposób pobierania próbek wody do badań mikrobiologicznych z kurków lub zaworów na przewodach wodociągowych.

- 2.1 Próbki wody do badań mikrobiologicznych należy pobierać **wyłącznie** do sterylnych butelek pobranych z Laboratorium.
- 2.2. Przygotowanie miejsca poboru i sposób pobierania próbki:
 - Zdejmujemy z kurka/zaworu urządzenia przeciwwzrostkowe.
 - Kurek/zawór otwieramy i spuszcza wodę przez około 3 - 5 minut, lub dłużej do uzyskania stabilnych warunków poboru próbki, a następnie zakręcamy wodę.

- Wylot kurka/zaworu myjemy wodą wodociągową i wycieramy ręcznikiem papierowym.
- Kurek metalowy sterylizujemy płomieniem specjalnej opalarki lub z tamponu z waty nasączonego alkoholem (denaturatem).
- Kurek z tworzywa sztucznego nie opalamy – zdezynfekować zanurzając go na 2-3 min w roztworze podchlorynu, etanolu sterylizujemy środkiem dezynfekującym.
- Kurek/zawór otwieramy i spuszcza wodę przez następne 2-3 min (w przypadku dezynfekcji kranu środkiem chemicznym wodę spuszczać ok. 10 minut).
- Butelkę rozpakowujemy z papieru, wyciągamy korek chwytając za papierowy kapturek, następnie wyjmujemy pasek papieru włożony między szyjkę butelki a korek.
- Korek butelki trzymamy w ręce szyjką do dołu lub odkładamy tak, aby nie zanieczyścić jałowej części korka. Czynności te wykonać ostrożnie, aby ręką nie dotknąć szlifu korka lub otworu naczynia.
- Wlot butelki umieszczamy tuż pod kranem, butelka nie może dotykać wylotu kranu.
- Pobieramy wodę w objętości $\frac{3}{4}$ butelki, aby po zamknięciu korkiem powstała przestrzeń z powietrzem, a następnie pakujemy ją z powrotem w papier i opisujemy.

1. W szczególnych przypadkach, sposób pobrania należy uzgodnić z Działem Laboratorium.

2. Metodyka poboru próbek wody na życzenie Klienta udostępniana jest w Dziale Laboratorium.

Rodzaj badania	Rodzaj pojemnika/pojemność	Sposób napełnienia	Uwagi:
Badania fizykochemiczne	Pojemnik dostępny w laboratorium lub butelka plastikowa poj. 1,5-2,0 l	Pojemnik napełniamy do przelania.	Pojemność pojemnika dobieramy w zależności od ilości zlecanych parametrów.
Badania mikrobiologiczne	Pojemnik szklany dostępny w laboratorium.	Pojemnik napełniamy do $\frac{3}{4}$ pojemności.	Bezwzględnie nie przepłukiwać pojemnika na próbę!!!!!!
Metale (Zn, Cu, Pb, Ni, Cd, Cr)	Pojemnik plastikowy HDPE dostępny w laboratorium.	Pojemnik napełniamy zgodnie z zaleceniami Laboratorium.	Próbki należy pobierać z kranu bez uprzedniego spuszczenia wody.

Próbki do badań przyjmowane są od poniedziałku do piątku od 7:00 do 12:00

W przypadku badań mikrobiologicznych dzień pobierania i badania należy ustalić telefonicznie z Działem Laboratorium.

Tel. Kontaktowy Kierownik Laboratorium 76/8554810

Opracował:

Specjalista Chemik Izabela Nolte

Zatwierdził:

Kierownik Laboratorium G. Wróblewska

Legnica, dnia 02.03.2020 r.